

वितरण आदेश क्रमांक - १

नवीन राष्ट्रीय बायोगॅस व सेंद्रीय खत व्यवस्थापन कार्यक्रमांतर्गत सन २०२३-२४ साठीचे अनुदान वितरीत करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
ग्राम विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: बीजीएस-२०२३/प्र.क्र.११/योजना-५
बांधकाम भवन इमारत, २५, मझबान पथ,
फोर्ट, मुंबई- ४०० ००१
दिनांक : २८ फेब्रुवारी, २०२४

वाचा

- १) केंद्र शासनाचे पत्र क्र. ३००/२/२०२०-Waste to Energy, दिनांक ०२ नोव्हेंबर, २०२२.
- २) केंद्र शासनाचे पत्र क्र. १२६/१/२०२३- BIOGAS, दिनांक १० मे, २०२३.
- ३) ग्राम विकास विभाग शासन निर्णय क्रमांक बीजीएस-२०१८/प्र.क्र.९०/योजना-१, दिनांक १२ जुलै २०१९.
- ४) केंद्र शासनाचे पत्र क्र. २५३/३१/२०२३-BIOGAS (Gen), दिनांक १९ डिसेंबर, २०२३.
- ५) केंद्र शासनाचे पत्र क्र. २५३/३१/२०२३-BIOGAS (SC), दिनांक १९ डिसेंबर, २०२३.
- ६) केंद्र शासनाचे पत्र क्र. २५३/३१/२०२३-BIOGAS (ST), दिनांक १९ डिसेंबर, २०२३.
- ७) शासन पत्र क्र. बीजीटी-२०२३/प्र.क्र.११/योजना-५, दिनांक ५ फेब्रुवारी २०२४.

प्रस्तावना :-

नवीन राष्ट्रीय बायोगॅस व सेंद्रीय खत व्यवस्थापन कार्यक्रम ही १००% केंद्र पुरस्कृत योजना (Central Sector Scheme) आहे. उक्त संदर्भित आदेश क्र. ४, ५ व आदेश क्र. ६ अन्वये सदर योजनेसाठी सन २०२३-२४ करीता राज्यस्तरावरील PFMS प्रणालीसाठी नोंदणी करण्यात आलेल्या आयसीआयसीआय बँकेच्या बचत खाते क्रमांक १८८९०१०००९६७ वर अनुक्रमे रु. २३५.३४ लक्ष, रु. ३४.४४ लक्ष व रु. १७.२२ लक्ष असा एकूण २८७.०० लक्ष इतका निधी सार्वजनिक आर्थिक व्यवस्थापन प्रणालीवर (Public Finance Management System) Drawing Limit ने अनुदान उपलब्ध करून दिल्याचे कळविले आहे. संदर्भित आदेश क्र. ३ अन्वये “नवीन राष्ट्रीय बायोगॅस व सेंद्रीय खत व्यवस्थापन कार्यक्रम (NNBOMP)” या योजनेच्या अनुषंगाने, निधी आहरण व संवितरण करणेसाठी मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, ठाणे यांना नियंत्रण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात आलेले आहे. तसेच मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद, ठाणे यांना “आहरण व संवितरण अधिकारी” म्हणून घोषित करण्यात आलेले आहे.

२. केंद्र शासनाचे दिनांक १० मे, २०२३ चे पत्रान्वये सन २०२३-२४ या आर्थिक वर्षाकरिता राज्यास ५००० बायोगॅस संयंत्राचे उद्दिष्ट मंजूर केलेले आहे. त्यानुसार राज्यातील सर्व जिल्हा परिषदांना त्यांच्या मागणीनुसार एकूण ४७१६ बायोगॅस संयंत्राचे उद्दिष्ट कळविलेले आहे. सन २०२३-२४ या वर्षाकरिता केंद्र शासनाकडून एकूण र.रु. २८७.०० लाख अनुदान राज्यस्तरावर PFMS प्रणालीवर उपलब्ध करून देण्यात आलेले आहे. याअनुषंगाने संदर्भ क्र. ७ अन्वये सर्व जिल्हा परिषदांकडून बायोगॅस संयंत्र बांधकाम पूर्ण/ सुरु असलेल्या लाभधारकांना बायोगॅस अनुदान वितरीत करण्यासाठी अनुदानाची मागणी केली होती. सदर मागणीनुसार एकूण १८ जिल्ह्यांकडील अनुदानासाठी मागणी प्राप्त झालेल्या एकूण १८९५ बायोगॅस संयंत्र लाभधारकांना राज्यस्तरावरून PFMS प्रणालीमधून अनुदानाचा थेट लाभ हस्तांतरणाद्वारे (DBT) वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

नवीन राष्ट्रीय बायोगॅस व सेंद्रीय खत व्यवस्थापन कार्यक्रमासाठी सन २०२३-२४ या आर्थिक वर्षाकरिता राज्यस्तरावरील PFMS प्रणालीसाठी नोंदणी करण्यात आलेल्या आयसीआयसीआय बँकेच्या बचत खाते क्रमांक १८८९०१०००९६७ वर केंद्र शासनाच्या उक्त संदर्भ क्र. ४, ५ व ६ आदेशान्वये एकूण २८७.०० लक्ष (रु. दोनशे सत्याऐशी लक्ष मात्र) इतका निधी PFMS प्रणालीवर (Public Finance Management System) Drawing Limit ने उपलब्ध करून दिलेला आहे.

२. सदर निधीपैकी, या बचत खात्याचे “आहरण व संवितरण अधिकारी” म्हणून घोषित केलेले मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद, ठाणे यांनी PFMS प्रणालीद्वारे विवरणपत्रमधील रकाना क्रमांक १९ मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे एकूण रक्कम रु. २८६.८८९५० लाख (अक्षरी रु. दोन कोटी शहाऐशी लाख अठ्ठ्याऐशी हजार नऊशे पन्नास मात्र) सोबत जोडलेल्या परिशिष्ट-अ प्रमाणे जिल्ह्यांकडील बायोगॅस संयंत्र लाभार्थींना रक्कम वितरीत करावी. याबाबतची लाभार्थी यादी स्वतंत्रपणे उपलब्ध करून देण्यात येत आहे.

३. सन २०२३-२४ या आर्थिक वर्षात नवीन राष्ट्रीय बायोगॅस व सेंद्रीय खत कार्यक्रम ही योजना राबविण्यासाठी केंद्र शासनाने निर्गमित केलेल्या संदर्भ क्रमांक १ व २ मध्ये नमूद केलेल्या आदेशाप्रमाणे अनुदानाचे दर लागू राहतील.

४. सन २०२३-२४ या आर्थिक वर्षात अनुदानासाठी जिल्ह्यांनी शासनस्तरावर सादर केलेल्या लाभार्थी अनुदान मागणी यादीमध्ये दुबार लाभार्थी, बँक खाते तपशिल, आधार नंबर व अनुदानाबाबत भविष्यात लाभार्थ्याची कोणतीही तक्रार उद्भवल्यास त्याची सर्वस्वी जबाबदारी कृषी विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद यांची राहिल.

५. सन २०२३-२४ या आर्थिक वर्षात नवीन राष्ट्रीय बायोगॅस व सेंद्रीय खत कार्यक्रमासाठी PFMS प्रणालीद्वारे वितरीत केल्या जाणाऱ्या रक्कमेचे विहित नमुन्यातील उपयोगिता प्रमाणपत्र (ज्यामध्ये अनुदान आहरित केल्याचा दिनांक, अनुदान आहरणाचे प्रयोजन, इत्यादी बाबीसह) महालेखाकार मुंबई व नागपूर यांना एप्रिल-२०२४ अखेरपर्यंत पाठविणे आवश्यक राहिल. सन २०२३-२४ च्या उपयोगिता प्रमाणपत्रासंबंधी महालेखापाल कार्यालय मुंबई/नागपूर यांचेकडून मुख्य लेखा व वित्त

अधिकारी, जिल्हा परिषद यांना प्राप्त झालेले Clearances Certificate मार्च-२०२४ पर्यंत शासनास पाठविण्याची जबाबदारी कृषी विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद, ठाणे यांची राहिल.

६. सदर योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी केंद्र शासनाकडून प्राप्त झालेला निधी जिल्हा परिषदांना दिलेल्या उद्दिष्टांच्या अनुषंगाने बाबनिहाय संपूर्ण अनुदान शासनस्तरावर PFMS प्रणालीवर उपलब्ध करून देण्यात येत असल्याने त्यानुसार जिल्हा परिषदांनी पूर्ण केलेल्या भौतिक उद्दिष्टांच्या अनुषंगाने लाभार्थीनिहाय अनुदान मागणी करून शासनस्तरावरून निधी उपलब्ध करून देणेत येईल. त्याप्रमाणे संबंधित लाभार्थ्यांच्या बँक खात्यामध्ये PFMS प्रणालीद्वारे अनुदानाचा थेट लाभ हस्तांतरणाद्वारे (DBT) वितरीत करावा.

७. नवीन राष्ट्रीय बायोगॅस व सेंद्रीय खत कार्यक्रम (NNBOMP) ही १००% केंद्र पुरस्कृत योजना असून (Central Sector Scheme), २० कलमी कार्यक्रमांच्या अंमलबजावणीचा घटक असल्याने या योजनेतर्गत “आहरण व संवितरण अधिकारी” म्हणून घोषित करण्यात आलेले मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद ठाणे यांनी सदर आदेशानुसार या कार्यक्रमाच्या अंमलबजावणीसाठी तातडीने लाभार्थ्यांना अनुदान PFMS प्रणालीद्वारे वितरीत करावे. तथापि वितरीत केलेल्या अनुदान खर्चाच्या लेखांचे लेखापरिक्षण करून घेण्याची जबाबदारी त्या त्या जिल्हा परिषदांची राहिल.

८. या शासन निर्णयानुसार, वितरीत करण्यात येणारे अनुदान हे केंद्र शासनाच्या नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा मंत्रालयाकडील पत्र क्र. ३००/२/२०२०-Waste to Energy, दि. ०२.११.२०२२ व दि. १०.०५.२०२३ रोजीच्या मार्गदर्शक सूचनांमध्ये नमूद करण्यात आलेल्या अटी व शर्तीच्या अधीन राहून निधीचा विनियोग करण्यात यावा.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४०२२८११३८१०३८२० असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(वि.गो. चांदेकर)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. विभागीय आयुक्त (सर्व)
२. वैज्ञानिक-डी, नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा मंत्रालय, भारत सरकार, बायोगॅस विभाग, अटल अक्षय ऊर्जा भवन, लोधी रोड, नवी दिल्ली ११० ००३.

३. महालेखापाल महाराष्ट्र-१ मुंबई (लेखा परिक्षा)/(लेखा व अनुज्ञेयता)
४. महालेखापाल महाराष्ट्र-२ नागपूर (लेखा परिक्षा)/(लेखा व अनुज्ञेयता)
५. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)
६. मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)
७. मुख्य लेखा परिक्षक, स्थानिक निधी लेखा, कोकण भवन, नवी मुंबई
८. कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)
९. उप मुख्य लेखा परिक्षक, स्थानिक निधी लेखा (सर्व)
१०. जिल्हा लेखा परिक्षक स्थानिक निधी लेखा (सर्व)
११. संचालक, लेखा कोषागारे, महाराष्ट्र, मुंबई.
१२. जिल्हा कोषगार अधिकारी (सर्व)
१३. नियोजन विभाग, कार्यासन १४४३/१४४४, मंत्रालय, मुंबई
१४. वित्त विभाग, मंत्रालय (व्यय-१५ /अर्थ-१७), मंत्रालय, मुंबई.
१५. व्यवस्थापक, आयसीआयसीआय बँक, गोखले रोड, नौपाडा, जि. ठाणे ४०० ६०१.
१६. कार्यासन क्रमांक वित्त-१, वित्त-२, वित्त-७, वित्त-८, योजना-२, ग्राम विकास विभाग.
१७. निवड नस्ती, कार्यासन योजना-५, ग्राम विकास विभाग.

सन २०२३-२४ या आर्थिक वर्षात बायोगॅस कार्यक्रमाच्या अंमलबजावणीसाठी वितरीत करावयाचा निधी तपशिल

अ. क्र.	जिल्ह्याचे नांव	सन २०२३-२४ करीता निश्चित केलेले उद्दिष्ट व साध्य								शौचालय जोडणी उद्दिष्ट	शौचालय जोडणी साध्य	लाभार्थ्यांना वितरीत करावयाचे एकूण सहाय्यक अनुदान						या आदेशानुसार जिल्हानिहाय लाभार्थींना वितरीत करावयाचे अनुदान
		बायोगॅस संयंत्र उद्दिष्ट				बायोगॅस संयंत्र साध्य						Gen. (रकाना नं.७x रु.१४३५०/-)	SC (रकाना नं.८x रु.२२०००/-)	ST (रकाना नं.९x रु.२२०००/-)	एकूण (रकाना नं.१३+१४+१५)	शौचालय जोडणी साध्य (रकाना नं.१२x रु.१६००/-)	एकूण अनुदान (रकाना नं.१६+१७)	
		Gen.	SC	ST	एकूण	Gen.	SC	ST	एकूण									
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.	१४.	१५.	१६.	१७.	१८.	१९.
१.	ठाणे	२०	०	१३	३३	१४	०	७	२१	१०	३	२००९००	०	१५४०००	३५४९००	४८००	३५९७००	३५९७००
२.	पालघर	३५	२	७३	११०	१६	१	३७	५४	५०	४२	२२९६००	२२०००	८१४०००	१०६५६००	६७२००	११३२८००	११३२८००
३.	रायगड	८५	८	१५	१०८	४७	५	०	५२	७	०	६७४४५०	११००००	०	७८४४५०	०	७८४४५०	७८४४५०
४.	रत्नागिरी	१०५	१०	०	११५	२६	४	०	३०	३३	६	३७३१००	८८०००	०	४६११००	९६००	४७०७००	४७०७००
५.	सिंधुदुर्ग	१३०	५	०	१३५	१०७	५	०	११२	२०	१६	१५३५४५०	११००००	०	१६४५४५०	२५६००	१६७१०५०	१६७१०५०
६.	अहमदनगर	३६८	२२	११	४०१	२४२	२०	१०	२७२	२०	१	३४७२७००	४४००००	२२००००	४१३२७००	१६००	४१३४३००	४१३४३००
७.	पुणे	४७५	१५	१०	५००	१८०	४	३	१८७	२४	१२	२५८३०००	८८०००	६६०००	२७३७०००	१९२००	२७५६२००	२७५६२००
८.	सातारा	२४५	५	०	२५०	५७	१	०	५८	२४	०	८२६३५०	२२०००	०	८४८३५०	०	८४८३५०	८४८३५०
९.	सोलापूर	५०	२४	१	७५	४३	१०	०	५३	७	०	६१७०५०	२२००००	०	८३७०५०	०	८३७०५०	८३७०५०
१०.	कोल्हापूर	१०००	१२	०	१०१२	७६४	१२	०	७७६	२१७	२१७	१०९६३४००	२६४०००	०	११२२७४००	३४७२००	११५७४६००	११५७४६००
११.	परभणी	८३	१०	०	९३	१०	०	०	१०	३३	३	१४३५००	०	०	१४३५००	४८००	१४८३००	१४८३००

१२.	हिंगोली	६०	१२	८	८०	१६	२	२	२०	०	०	२२९६००	४४०००	४४०००	३१७६००	०	३१७६००	३१७६००
१३.	नांदेड	५०	१०	५	६५	७	०	०	७	०	०	१००४५०	०	०	१००४५०	०	१००४५०	१००४५०
१४.	धाराशिव	१५०	५	२	१५७	४५	०	०	४५	३३	०	६४५७५०	०	०	६४५७५०	०	६४५७५०	६४५७५०
१५.	लातूर	४५०	२५	५	४८०	१७०	०	०	१७०	३३	०	२४३९५००	०	०	२४३९५००	०	२४३९५००	२४३९५००
१६.	अमरावती	१५	३	२	२०	४	१	५	१०	१३	८	५७४००	२२०००	११००००	१८९४००	१२८००	२०२२००	२०२२००
१७.	बुलढाणा	३८	२	०	४०	५	०	०	५	०	०	७१७५०	०	०	७१७५०	०	७१७५०	७१७५०
१८.	वर्धा	२१	२	१	२४	१२	१	०	१३	०	०	१७२२००	२२०००	०	१९४२००	०	१९४२००	१९४२००
एकूण		३८८०	१७२	१४६	३६९८	१७३३	५६	६०	१८९५	५२४	३०८	२५३३६१५०	१४५२०००	१४०८०००	२८१९६१५०	४९२८००	२८६८८९५०	२८६८८९५०